

कृत्वा ^१नीचैःकृत्वा-उच्चैःकृत्वा, ^२तिर्यक्कृत्वा, ^३मुखतःकृत्वा, ^४नाना-
कृत्वा-विनाकृत्वा-द्विधाकृत्वा-द्वैधंकृत्वा-द्वेधाकृत्वा, कारयित्वा, चिकीर्षित्वा, }
चेक्रीयित्वा ; }

उपकृत्य, नीचैःकृत्य-उच्चैःकृत्य, तिर्यक्कृत्य, ^Aगलतःकृत्य,
नानाकृत्य-विनाकृत्य-द्विधाकृत्य-द्वैधंकृत्य-द्वेधाकृत्य, ^५कारिकाकृत्य, ^६ऊरी-
कृत्य-उररीकृत्य-शुक्लीकृत्य-वषट्कृत्य-पटपटाकृत्य, ^७खाट्कृत्य, ^८सत्कृत्य-
असत्कृत्य, ^९अलङ्कृत्य, ^{१०}पुरस्कृत्य, नमस्कृत्य ^{११}हस्तेकृत्य^B-पाणौकृत्य,

1. 'अव्ययेऽयथाभिप्रेताख्याने कृञः क्त्वाणमुलौ' (3-4-59) इति क्त्वाणमुलौ ।
'तृतीयाप्रभृतीन्यन्यतरस्याम्' (2-2-21) इति समासविकल्पः । ततश्च ल्यबपि ।
अयथाभिप्रेताख्यानं नाम = अप्रियस्योच्चैः, प्रियस्य च नीचैः कथनम् ।
2. 'तिर्यच्यपवर्गे' (3-4-60) इति कृञः क्त्वाणमुलौ । अपवर्गः = समाप्तिः ।
ल्यबप्येवम् ।
3. 'स्वाङ्गे तत्प्रत्यये कृभ्वोः' (3-4-61) इति कृञः क्त्वाणमुलौ, ल्यबपि । सूत्रे
यथासंख्यं नेष्यते ।
4. 'नार्धार्धप्रत्यये ञ्यर्थे' (3-4-62) इति कृञः क्त्वाणमुलौ, ल्यबपि । धार्धत्वेन
'द्वित्र्योश्च-' (5-3-45) इति धमुजः, 'एधाच्च' (5-3-46) इति एधाचश्च प्रहणम् ।
5. 'कारिकाशब्दस्योपसंख्यानम्—' (वा. 1-4-60) इति गतिसंज्ञायां समासे ल्यप् ।
6. 'ऊर्वादिच्चिबडाचश्च' (1-4-61) इति, ऊरी उररी इत्यादीनां गतिसंज्ञायां,
'कुगतिप्रादयः' (2-2-18) इति समासे, ल्यप् । तुक् । ऊरी उररी शब्दौ,
अङ्गीकरणे, विस्तारे च वर्तते । शुक्लीकृत्येत्येतत् च्विप्रत्ययान्तस्य, पटपटा-
कृत्येत्येतत् डाजन्तस्य चोदाहरणम् । 'डाचि बहुलं द्वे भवतः—' (वा. 8-1-12)
इति डाजन्ते द्वित्वम् ।
7. 'अनुकरणं चानितिपरम्' (1-4-62) इति गतिसंज्ञायां समासे ल्यपि रूपम् ।
8. 'आदरानादरयोः सदसती' (1-4-63) इति गतिसंज्ञायां समासे ल्यपि रूपम् ।
प्रीत्यतिशयः = आदरः । परिभवः, औदासीन्यं वा अनादरः ।
9. 'अनेकार्थकस्यालंशब्दस्य 'भूषणेऽलम्' (1-4-64) इति भूषणेऽर्थे गतिसंज्ञायां
समासे ल्यप् ।
10. 'पुरोऽव्ययम्' (1-4-67) इति गतिसंज्ञायां, 'नमस्पुरसोर्गत्योः' (8-3-40) इति
विसर्जनीयस्य सत्वे च रूपम् ।
11. 'नित्यं हस्ते पाणानुपयमने' (1-4-77) इति नित्यं गतिसंज्ञायां समासे ल्यप् ।
उपयमनम् = दारकर्म ।
- A. 'सा माला करतः कारं मुखतोभावमागता ।
तां पत्युर्गलतःकृत्य पार्श्वतोभुय च स्थिता ॥' इति प्रक्रियासर्वस्वे ।
- B. 'अत्रियमाशासते लोलां तां हस्तेकृत्य मा श्वसीः ॥' भ. का. 5-16.